

RS AU § 113 Medborgarförslag. Billigare alternativ till färjeförbindelse

Ärendenummer: RS 2024/2039

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2024-09-24 där förslagsställaren föreslår att regionstyrelsen eller lämplig nämnd får i uppdrag av fullmäktige att utreda och försöka presentera ett billigare alternativ till färjeförbindelse till fastlandet, samt att senare presentera det för Trafikverket och regeringen.

Staten ansvarar för trafikförsörjningen mellan Gotland och fastlandet. Trafiken upphandlas av Trafikverket och avtalet tecknas mellan Trafikverket och operatören. Region Gotland har ingen del i upphandlingen eller avtalet. Den tredje juli 2024 tecknades ett nytt färjetrafikavtal för perioden februari 2027-2035 med option på ytterligare två år. Det nya avtalet innebär en kraftigt minskad kostnad för staten. Den årliga ersättningen till operatören sänks från dagens 498 miljoner kronor till 280 miljoner kronor, medan kraven på trafiken i stora drag är desamma. Utifrån statens perspektiv utgör det nya avtalet därmed redan ett billigare alternativ. Region Gotland hade önskat att de medel som staten "sparar" i och med det nya avtalet skulle gå tillbaka till Gotland i form av lägre biljett- och fraktpriser, liksom till omställningen till mer klimatvänliga överfarter. Region Gotland anser att staten borde verka för billigare resor och transporter för alla som reser till och från Gotland.

Det finns en mängd faktorer att väga in och ta hänsyn till i upphandlingen av färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet, varav flera som Region Gotland inte har insyn i eller resurser till att hantera. Förslagsställaren utvecklar dessutom inte under vilka premisser en utredning ska genomföras. Med långsammare färjor, lägre turtäthet, lägre krav på isklass och robusthet m.m. skulle sannolikt ett billigare alternativ till färjeförbindelse kunna presenteras, men till en hög alternativkostnad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser utifrån ovan att Region Gotland inte ska initiera en egen utredning av ett billigare alternativ till färjeförbindelse och att medborgarförslaget ska avslås. Regionstyrelseförvaltningen anser att det även fortsättningsvis ska vara Trafikverkets ansvar att utreda Gotlandstrafiken. Region Gotland och gotländska aktörer spelar en viktig roll genom att lyfta in behoven hos gotländskt samhälle och näringsliv i processen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare hantering och förtydliganden i underlaget behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-09-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27